

EUROPSKI
REVIZORSKI
SUD

HR

Govor

Bruxelles, 10. studenoga 2015.

Govor Vítora Caldeire, predsjednika Europskog revizorskog suda

**Predstavljanje godišnjeg izvješća Europskog revizorskog suda
za 2014. godinu Odboru Europskog parlamenta
za proračunski nadzor (CONT)**

Bruxelles, 10. studenoga 2015.

**Samo izgovoreni tekst je valjan.
Prednost ima izgovorena inačica.**

ECA Press

Mark Rogerson – Glasnogovornik

Tel.: (+352) 4398 47063

Mob.: (+352) 621 55 30 63

Damijan Fišer – Službenik za odnose s medijima

Tel.: (+352) 4398 45410

Mob.: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi, L-1615 Luxembourg

E-adresa: press@eca.europa.eu

@EUAuditorsECA

Youtube: [EUAuditorsECA](https://www.youtube.com/EUAuditorsECA)

eca.europa.eu

Poštovana predsjednice,

uvaženi zastupnici u Europskom parlamentu,

zahvaljujem vam na ukazanoj prilici da vam predstavim godišnja izvješća o financijskom upravljanju EU-om 2014. godine.

Ove ih godine predstavljamo u osobito teškim vremenima za Europu.

EU i države članice suočeni su velikim dugoročnim izazovima koji traže hitno djelovanje:

- otvaranje radnih mjesta i gospodarski rast
- zadovoljavanje energetske potrebe uz istodobno ostvarenje ciljeva klimatske politike te
- nalaženje rješenja za goruća pitanja azila, migracije i sigurnosti.

EU i države članice moraju nastojati postići više s onim što im je već na raspolaganju. Njihova zadaća nije samo što prije pronaći sredstva da odgovore na navedene izazove nego i pobrinuti se za to da se sredstva dobro ulože.

Većina financijskih sredstava na razini EU-a izdvaja se iz proračuna EU-a, nad kojim svake godine provodimo reviziju.

Cjelokupno gledajući, rezultati naših revizija u posljednjih nekoliko godina ukazuju na potrebu za sasvim novim pristupom koji bi omogućio brže i bolje ulaganje proračunskih sredstava EU-a radi pronalaženja rješenja za izazove s kojima se Europa trenutačno suočava.

Na „sasvim novi pristup” pozivamo jer su suštinske promjene potrebne na razini svih koji su odgovorni za način upravljanja sredstvima EU-a:

- donositelji odluka moraju bolje uskladiti dodjelu proračunskih sredstava s dugoročnim strateškim prioritetima EU-a te se pobrinuti za to da se ta sredstva mogu bolje upotrebljavati za nalaženje rješenja u kriznim situacijama
- zakonodavci se moraju pobrinuti za to da se u programima potrošnje jasno navede koji se rezultati trebaju ostvariti i koje rizike službenici koji upravljaju financijama mogu prihvatiti
- službenici za upravljanje financijama moraju zajamčiti da se sredstva troše u skladu s pravilima i da se njima ostvaruju planirani rezultati.

No za sve to treba vremena:

- strategija EU-a Europa 2020. na polovici je razdoblja provedbe
- u tijeku je i provedba programa potrošnje za razdoblje 2014. – 2020., dok se
- kultura upravljanja financijama u EU-u razvija već dugi niz godina.

Stoga je vrlo važno da se sve što se može učiniti učini odmah.

Nadolazećim srednjoročnim pregledom višegodišnjeg financijskog okvira pruža se mogućnost ponovnog razmatranja prioriteta potrošnje i izrade pojedinih programa.

Također je moguća bolja uporaba postojećih instrumenata za financijsko upravljanje, kao što smo naveli u izvješću.

Uvaženi zastupnici,

najveći dio rashoda EU-a za 2014. bio je planiran tijekom razdoblja 2007. – 2013. pa se u našem izvješću pozornost nužno skreće na niz dugogodišnjih otvorenih pitanja.

No važno je sagledati te probleme u kontekstu. Smatramo da u izvješću dajemo vjeran prikaz financijskog upravljanja u 2014. godini te nudimo važan uvid u mogućnosti njegovog poboljšanja u narednim godinama.

Kao prvo, o računovodstvenoj dokumentaciji EU-a za 2014. godinu dali smo povoljno mišljenje. Ta je dokumentacija pouzdana te smo stoga izrazili bezuvjetno revizorsko mišljenje. Zaključili smo i da u prikupljanju prihoda EU-a nema značajnih pogrešaka.

Međutim, **stopa pogrešaka u plaćanjima neprestano je visoka**, što znači da se prevelik iznos sredstava i dalje ne troši u skladu s financijskim pravilima EU-a.

Ukupna procijenjena stopa pogreške za plaćanja 2014. godine iznosila je 4,4% i već je tri godine gotovo nepromijenjena.

I ovoga je puta u svim područjima operativnih rashoda postojala značajna stopa pogreške, viša od 2 %. Značajna stopa pogreške nije zabilježena samo u administrativnim rashodima institucija.

Na zahtjev Europskog parlamenta ove godine dajemo bolji uvid u uzroke rizika od pogreške.

Kao što smo naveli, većina operativnih rashoda EU-a riskantna je sama po sebi jer točan izračun plaćanja uvelike ovisi o informacijama koje pruže sami krajnji primatelji sredstava.

Ovisno o mehanizmu ili programu potrošnje, krajnji primatelji sredstava EU-a mogu biti poljoprivrednici, istraživači, mala i srednja poduzeća ili nevladine organizacije te čak i države.

Iz naše analize ne može se zaključiti da stopa pogreške ovisi o načinu upravljanja rashodima. Procijenjena stopa pogreške za rashode za čije upravljanje Komisija dijeli odgovornost s državama članicama iznosila je 4,6 %, jednako kao i za sve ostale operativne rashode.

Međutim, naša analiza ukazuje na to da postoji snažna veza između vrste mehanizma ili programa i stope pogreške.

Procijenili smo da stopa pogreške za programe nadoknade troškova iznosi 5,5 %. S druge strane, za programe isplate materijalnih prava, u kojima plaćanja ovise o tome ispunjavaju li podnositelji zahtjeva određene uvjete, ta stopa iznosi tek 2,7 %.

Takvo odstupanje u velikoj mjeri objašnjava razlike u procijenjenoj stopi pogreške za rashode u okviru različitih naslova višegodišnjeg financijskog okvira.

Procijenjena stopa pogreške viša je u područjima *konkurentnosti* i *kohezije*, u kojima gotovo sva potrošnja ima oblik nadoknade troškova, nego u područjima *prirodnih resursa* i *globalne Europe*, u kojima se veći dio potrošnje temelji na materijalnim pravima.

Naravno, od ključne je važnosti zadržati rizik pod kontrolom. Komisija i države članice u proteklih su nekoliko godina ostvarile napredak u pogledu sprječavanja i ispravljanja pogrešaka.

Zahvaljujući korektivnim mjerama stopa pogreške koju smo procijenili za 2014. smanjena je za 1,1 %. No moglo se ispraviti još više pogrešaka da su se upotrijebile sve dostupne informacije.

Komisija treba u cijelosti primijeniti svoje korektivne ovlasti, uključujući i one koje su uvedene trenutačnim višegodišnjim financijskim okvirom, kako bi se dodatno smanjila razina pogrešaka i izvršio povrat još većeg dijela pogrešno utrošenih sredstava radi njihova ponovnog ulaganja.

U vezi s tim spomenuo bih **uspješnost proračuna EU-a**.

Kako bi EU ponudio rješenja za goruća pitanja koja su pred njim, jasno je da mora bolje ulagati proračunska sredstva.

Pregledom poveznica između trenutačne strategije EU-a i višegodišnjeg financijskog okvira ustanovili smo da bi mogli biti usklađeniji, kako u smislu razdoblja primjene tako i u smislu prioriteta.

Također naglašavamo činjenicu da države članice u svojim sporazumima o partnerstvu i programima ne izražavaju ciljeve strategije Europa 2020. kao ciljeve na operativnoj razini.

Zbog oba navedena problema Komisija ima smanjenu mogućnost praćenja doprinosa proračuna EU-a strategiji Europa 2020. te izvješćivanja o njemu.

Donositelji odluka trebali bi ponuditi rješenje za to pitanje.

Zakonodavci istodobno imaju ključnu ulogu u prenošenju političkih nastojanja u ciljeve na razini EU-a i inzistiranju na tome da se ti ciljevi odraze u načinu upravljanja programima.

U područjima pod podijeljenim upravljanjem rezultati koje je potrebno ostvariti trebaju biti jasno navedeni i kvantificirani u sporazumima o partnerstvu i programima, što trenutačno nije slučaj.

Prema trenutačnim zakonskim aktima države članice nisu dužne uvrstiti zajedničke pokazatelje u svoje programe, a niska razina uspješnosti u pogledu ostvarenih rezultata ne dovodi do toga da države članice ostaju bez pričuve za nagrađivanje uspješnosti.

Nedavno pokrenute inicijative za jačanje proračunskog planiranja na temelju uspješnosti i upravljanja uspješnošću su dobrodošle, iako su pred nama još mnogi izazovi. Naša izvješća i mišljenja mogu uvelike pomoći u tom pogledu.

Uvaženi zastupnici,

proračun EU-a pod velikim je opterećenjem. Pričuva za nepredviđene izdatke počela se koristiti za plaćanja nedugo nakon početka primjene višegodišnjeg financijskog okvira, odnosno čak i prije donošenja Junckerova plana te punog zamaha izbjegličke krize.

EU treba riješiti pitanje niza **zaostalih financijskih obveza** koje su se nagomilale kako bi se oslobodila sredstva koja se potom mogu upotrijebiti tamo gdje su najpotrebnija.

Iako su se nepodmirene obveze tijekom 2014. smanjile, predviđanja pokazuju da će se 2015. i narednih godina opet povećavati.

Pojedine države članice nailaze na poteškoće u iskorištavanju sredstava EU-a koja su im dodijeljena.

Naime, u četiri države članice ukupan iznos sredstava koja još nisu zatražena iz proračuna EU-a čini 15 ili više posto njihovih godišnjih državnih rashoda.

Komisija je državama članicama stavila sredstva na raspolaganje, a da pritom nije dovoljno razmotrila njihovu sposobnost ulaganja tih sredstava. Osim toga, neke su države članice imale

poteškoća s nalaženjem dovoljnog broja projekata i osiguravanjem dovoljne količine vlastitih financijskih sredstava.

To ugrožava razinu ostvarene vrijednosti za uloženi novac. Uz mali broj dostupnih projekata manji je i poticaj da se pri njihovu odabiru primjenjuju strogi kriteriji.

I ove smo godine utvrdili visoku razinu neiskorištenih sredstava u financijskim instrumentima i mali porast u broju nepodmirenih zahtjeva.

Komisija ima plan kojim bi se trebao poboljšati kratkoročni novčani tok. Međutim, Sud smatra da su potrebne dugoročnija perspektiva i bolje projekcije kako bi se zajamčilo smanjenje prekomjerne razine preuzetih obveza u proračunu EU-a. Službenici koji upravljaju financijama trebali bi razmotriti navedena pitanja.

Uvaženi zastupnici,

financijsko upravljanje EU-om imalo bi znatne koristi od povećanja transparentnosti.

S našega stajališta, temelj transparentnosti leži u kvalitetnim informacijama o upravljanju. To je nit koja se provlači kroz cijelo naše izvješće.

Ove godine Komisija je uz računovodstvenu dokumentaciju priložila i kratku raspravu o određenim ključnim financijskim temama. Pozdravljamo taj potez kao prvi korak prema cjelovitijem izvješćivanju o upravljanju i uspješnosti za sve dionike.

Predložili smo Komisiji koje bi mjere trebala poduzeti radi povećanja transparentnosti u pogledu:

- dugoročnih potreba novčanog toka
- pogrešaka u plaćanjima i izvršenih ispravaka te
- rezultata koji se ostvaruju izvršenjem proračuna EU-a.

Podjednako je važno zajamčiti transparentnost i onih politika EU-a koje se ne financiraju izravno iz proračuna EU-a.

Zbog novih načina financiranja politika EU-a ne bi trebalo doći do toga da se financijski rizici nađu izvan dosega javnog nadzora i revizije. Takav bi pristup bio kratkovidan te bi se dugoročno mogao pokazati štetnim.

Zaključit ću porukom da EU mora bolje ulagati svoja financijska sredstva. Svojim djelovanjem mora zajamčiti:

- da se ulaganja bolje usklade s prioritetima Unije
- da se izrade jednostavnija pravila za ostvarivanje rezultata i
- da se učinkovitije upravlja resursima.

Cjelokupno gledajući, to bi zaista bio sasvim nov pristup.

Poštovana predsjednice, uvaženi članovi,

građani EU-a i njihovi predstavnici imaju pravo znati koliko uspješno EU ulaže njihov novac.

Europski revizorski sud rado će pomoći Europskom parlamentu revizijom tih uložениh sredstava, davanjem upozorenja u slučajevima u kojima se izlažu riziku i pružanjem savjeta o tome kako im poboljšati uspješnost.

Hvala vam.